Æble/PæreNYT

Nr. 15 // 25. maj 2021

INDHOLD:

FÆLLES 1
Skurv 1
Æblehveps 2
Pærehveps 2
Pæregalmyg 3
Feromonfælder 3
Rønnebærmøl 3

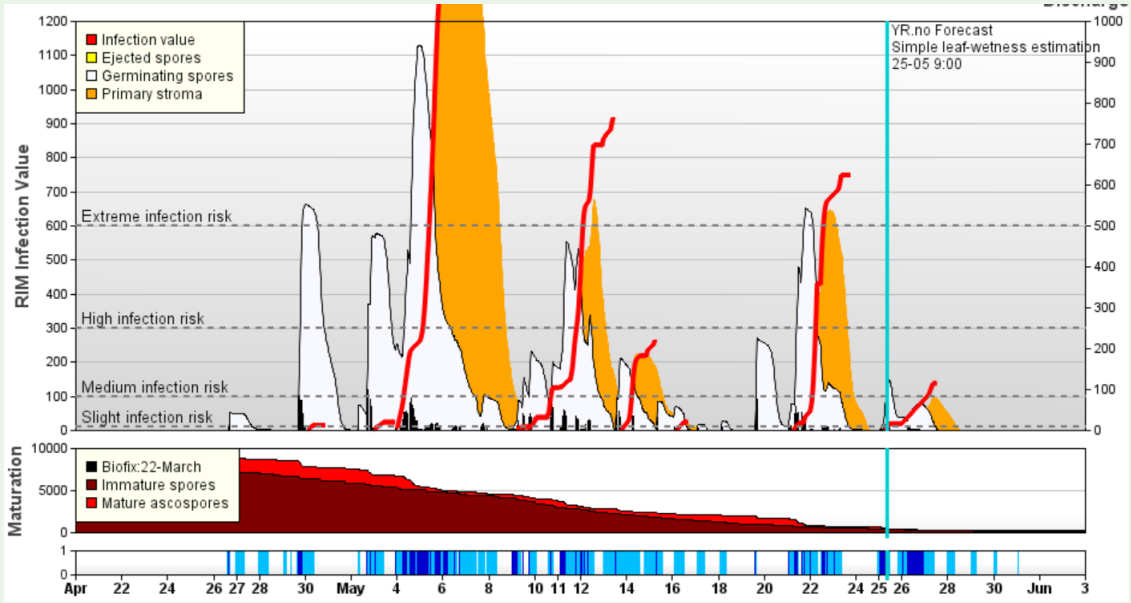
KONVENTIONELT 4
Æblehveps 4
Svamp i æbler 4
Meldug 5
Larver i pærer 5
Pærebladlopper 6
Pseudomonas i pærer 6
Cerone 7
Regalis Plus/Kudos 7

ØKOLOGI 8
Skurvbekæmpelse 8
Meldug 8
Larver 8
Æblevikler og andre viklerarter 8
Feromonforvirring 8
Bladgødskning 9
Blandinger af svampemidler og bladgødninger 9
Ukrudt 9
Jordtemperatur 9
Økologisk investeringstilskud 9

FÆLLES

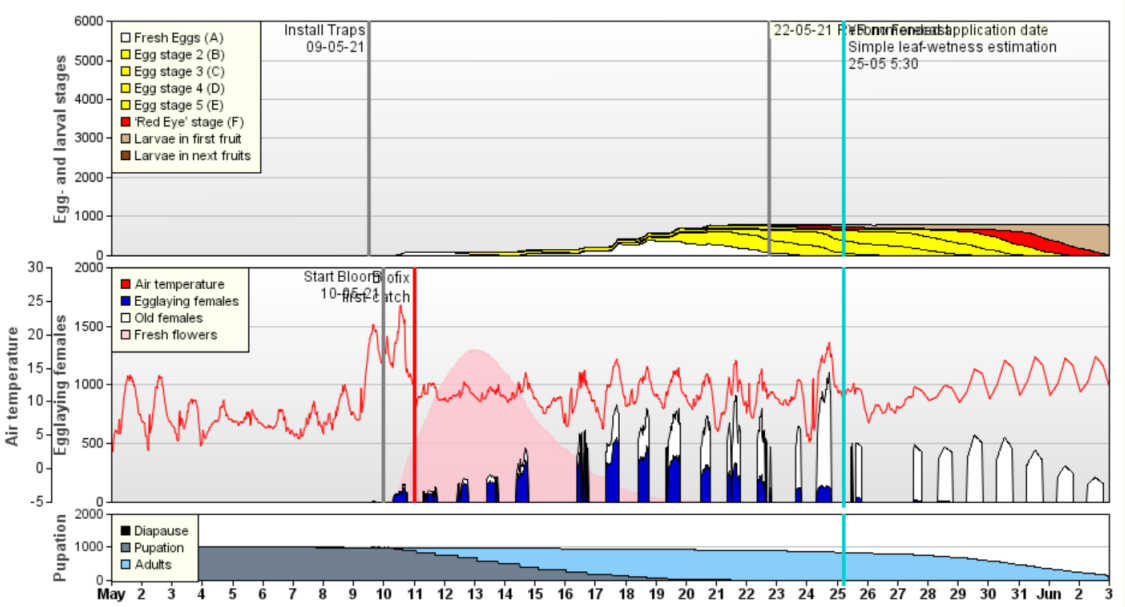
Skurv

- Skurv-sæsonen 2021 ser ud til blive komprimeret til maj-måned.
- I varslingsprogrammet RIMpro ses det, at der nu afhængig af lokalitet er omkring op til 10% tilbage af ascospore-depoterne.
- Læg mærke til mængde af gamle blade på jorden nu. I nogle plantager ligger der stadig gamle blade på jorden.
- Infektioner fra de første alvorlige infektionsperioder i begyndelsen af maj vil snart kunne ses: Kig på bagside/overside af de små/ældste blade, som var fremme på det tidspunkt, hvor infektionen fandt sted.
- Brugere af RIMpro kan bruge modellen Apple Scab Spot Tracer (ligger som fane under skurv) til at se, hvornår en infektion kan være sket.
- Ved usikkerhed om der har været god dækning for infektionerne i første halvdel af maj, er det vigtigt at tjekke for skurv nu. Hvis der er infektioner, vil mængden af sporer (konidiesporer) som frigives herfra, langt overstige mængden af ascosporer, som kommer fra de gamle blade på jorden. Uopdaget skurv kan føre til voldsomme angreb.

Æblehveps

- På tidlig lokalitet blev de første æblehveps registreret på hvide limplader 11. maj.
- På de tidligste lokaliteter er de første æg begyndt at klække.
- Koldt vejr trækker udviklingen af æg/klækningen i langdrag. Følgelig vil der blive klækning af æg over lang tid og der vil gå relativt lang tid før de sidste æg klækker.
- På de allertidligste lokaliteter kan behandling være aktuelt på nuværende tidspunkt.
- **Det er op til hver enkelt at vurdere behandlingstidspunktet på egen lokalitet!**

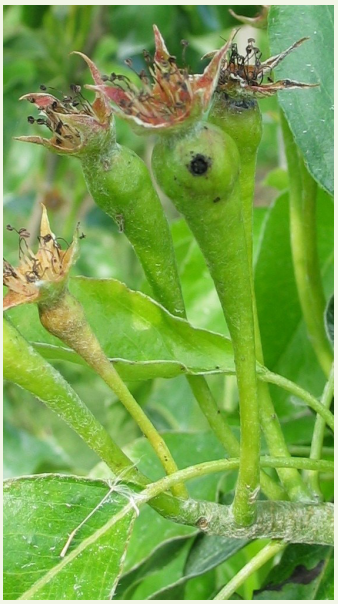

Varsling af æblehveps på tidlig lokalitet.

Hændelse	***Dato***
Første blomst åben	*10. maj*
Første fangst på limplader (biofix)	*11. maj*
Rødt område (æg på det sidste udviklingstrin før klækning)	*Fra 24. maj*
Brunt område (første larver)	*Fra 25. maj*

Pærehveps

- Skade af pærehveps: Se efter sort indgangshul på siden af pæren.

Pærehveps. Indgangshul og larve.

Pæregalmyg

- Skade af pæregalmyg: Opsvulmede pærer.
- Skade observeret 22. maj 2021 (foto).

Feromonfælder

- Feromonfælder for **æblevikleren** skal være oppe inden afblomstringstidspunktet i æblerne. Fra da af begynder æblevikleren som regel at sværme.
- Husk at til biofix i RIMpro må dato for første fangst ikke være fra plantage med feromonforvirring.
- Nogle år og på nogle lokaliteter kan populationen af æblevikler være så stort, at det på trods af opsætning af feromonforvirring kan være nødvendigt at behandle med Madex/Madex Top.

Rønnebærmøl

- Læg mærke til blomsteringen i røn nu. Hvis der er mange rønnebærblomster, er der mindre sandsynlighed for at rønnebærmøllet søger mod æbletræer for at lægge æg der.

Rig blomstring i røn er et godt tegn, for så vil der blive tilstrækkeligt med bær for rønnebærmøllet at lægge æg på.

Skade af rønnebærmøl i æbler. Der opstår af og til tvivl om skade skyldes rønnebærmøl eller æblevikler. Sæt feromonfælder op for at overvåge æblevikleren.

KONVENTIONELT

Æblehveps

- Forudsat at limpladen blev sat op rettidigt, kan man som tommelfingerregel gå ud fra at behandling skal overvejes, hvis der i løbet af hele blomstringsperioden fanges mere end 20 hvepse. Om der er behov for tiltag, må desuden ses i sammenhæng med **blomstermængde og erfaring i egen plantage**, og om den røde æblebladlus er bekæmpet effektivt før blomstring.
- **Frostskade og dårligt bestøvningsvejr i blomstringen (forventning om stort junifald) taler for behandling mod æblehveps.**
- Husk at 1 larve kan ødelægge flere frugter i klasen.
- **Bekæmpelse af æblehveps skal ske med Mospilan**. Mospilan er systemisk dvs. midlet virker når æggene er lagt i blomsteranlæggene og er på vej til at klække.
- Behandlingstidspunktet er, når kronbladene er faldet af i Gråsten/Discovery. Dette forudsætter selvfølgelig, at afblomstringen IKKE skyldes kraftig regn/hagl, frost, svidning af ATS, vind eller andet, som får kronbladene til at falde unaturligt tidligt af.
- Koldt vejr trækker udviklingen af æg i langdrag. Følgelig vil der blive klækning af æg over lang tid og der vil gå relativt lang tid før de sidste æg klækker. Undgå derfor at behandle for tidligt.
- Det er op til hver enkelt at vurdere det eksakte behandlingstidspunkt på egen lokalitet.

Svamp i æbler

- Fra fuld blomstring til afblomstring skal der behandles for bægerråd. Fuld blomstring er, når de første kronblade sidder løst/drysser af.
- Bægerråd: dødt væv i blomsterenden forårsaget af infektioner under blomstringen af forskellige svampe. Gråskimmel og frugttrækræft er de vigtigste.
- Frugttrækræft: Inficerer, når det er vådt. Vi har ingen midler til rådighed mod kræft.

Middel		Temperatur	Dosering	Bemærkning
Scala:	Kurativt til og med blomstring	Under 12-15°C	1-1,1 l/ha for effekt mod gråskimmel	Skal altid blandes med forebyggende middel
Difcor	Kurativt fra blomstring og fremefter	Over 12°C, men 16°C er optimalt	0,2 l/ha	Nogen sideeffekt af Difcor på sygdommen Stemphylium i pærer
Scala/Difcor **Det er temperaturen (ikke udviklingstrinnet) som afgør om der skal vælges Scala eller Difcor. Det er temperaturen på behandlingstidspunktet, som er afgørende.**				

Middel	Bemærkning		Dosering	OBS!
Dithane NT Godkendt på mindre anvendelse med 1 behandling før 1. juni	Ikke et stærkt skurvmiddel, men der er færre ascosporer nu	Forstærk virkningen med 2 liter/ha KaliumPlus	2 kg/ha	Brug ikke Dithane i Conference.
Delan WG Godkendt på mindre anvendelse med 2 x 0,5 kg/ha før blomstring			Fra blomstring: Maks 1 kg/ha	10 dages interval

Middel	Bemærkning		Dosering	OBS!
Delan Pro	Indeholder af fosfit		2,5 l/ha	8 dages interval Maks 6 behandlinger
Signum	Virkning mod gråskimmel (ikke skurv)		0,5-0,75 kg/ha	Vi har før set at Signum+ATS kan give kraftigere svidning end ATS udbragt alene

Vejr i blomstring	Svampe som trives	Middelvalg
Vådt	Skurv og Gråskimmel	Scala 1 l/ha + Delan WG/Delan Pro eller Scala 1 l/ha + Dithane NT + KaliumPlus 2 liter/ha
Tørt	Gråskimmel	Signum 0,5-0,75 kg/ha

Meldug

- Til næste weekend/i næste uge meldes om varmere vejr. Læforhold kan desuden give lidt højere temperaturer i plantagen end hvad vejrudsigten siger. Holder det stik og bliver det tørt, opstår der **fare for infektioner af meldug**. Der er mange nye blade som er modtagelige for meldug.
- Klip meldugsskud væk for at reducere smittetrykket
- Brug af Candit/Talius vil beskytte frugtanlæggene mod infektioner på et meget vigtigt tidspunkt. For information om Talius se Æble/pæreNYT nr 09_2021
- Særligt modtagelige sorter er blandt andet Gråsten, Jonagored, Holst. Cox og Elstar.
- Har man Candit med gammel etikette som må anvendes 3 gange, må dette bruges i henhold til etiketten. Brug restlager af Candit med gammel etikette op, før der begyndes på Candit med ny etikette.

Larver i pærer

- Hvis man finder mange larver, er det nødvendigt at bekæmpe dem nu.
- Ofte er det målerlarver, vi finder i pærerne. Frostmålerlarver er lysegrønne og har bugtende gang.
- Turex har virkning på målerlarver, men temperaturen SKAL være over 15°C og larverne må ikke være alt for store.
- Når temperaturen ikke er høj nok til Turex, bliver man nødt til at bruge Steward eller Karate/Lamdex.
- Husk god væskemængde, så midlet bliver godt fordelt.

Målerlarver i pærer kan gøre stor skade, hvis der er mange. Målere har bugtende gang. Af hensyn til middelvalg er det vigtigt at kunne skelne mellem målerlarver og viklerlarver.

Pærebladlopper

- Hold øje med farven på æggene. Æggene bliver mørkorange, når de nærmer sig klækning.
- Movento virker på nymfestadiet, når nymferne via fødeoptag får aktivstoffet i sig.
- **Brug Movento 2 l/ha når størstedelen af æggene er mørkorange.**
- Tilsæt spredeklæbemidlet Pronet Alfa ca 1 l/ha eller Aminosol ca 2 l/ha (modsat i æbler må Aminosol gerne bruges i pærer efter blomstring)
- Hvis der kun er tale om en så lille population af pærebladlopper, at der ikke er behov for Movento, kan man efter afblomstring styrke bladene med hyppige behandlinger med bittersalt 7 kg/ha.

Myrer i træerne er indikation på at der er bladlopper. Nymfen på årsskuddet (til højre) er så stor og tæt på at blive voksen, at Movento næppe vil kunne nå at have effekt. I så fald må man vente til det næste hold æg bliver lagt og nærmer sig klækning.

Pseudomonas i pærer

- Angreb af Pseudomonas kan ses nu.
- Pseudomonas er en bakteriesygdom, så svampemidlerne har ikke effekt på sygdommen.
- Visne knopper kan ikke vækkes til live, men de blade som er, kan udover den almindelige bladgødning styrkes med bladgødning med Aminosol 6 l/ha+Mangan 0,7 l/ha+ KaliumPlus 1,5 l/ha. Bland ikke så høj dosering af Aminosol med andre produkter. Den nævnte blanding kan udbringes ugentligt.

Lucas. Visne blomsterklaser og dårlig bladudvikling er symptom på angreb af Pseudomonas.

Clara Frijs. Sorte pletter (af og til med en rød ring omkring) er tegn på angreb af Pseudomonas.

Regalis Plus/Kudos

Elstar: Det er nu aktuelt med Regalis Plus/Kudos i Elstar, da der begynder at være meget bladmasse - særligt hvis der er relativt få blomster på træerne, se Æble/pæreNYT nr 14_2021

Cerone

- For at få effekt af Cerone skal dagtemperaturen minimum være 18°C, også i dagene efter behandling.
- Cerone er tilladt at bruge, til frugten er op til 30 mm i diameter, men jo større frugten er, jo sværere er den at få af. Derfor må muligheden for Cerone udnyttes, når den er der.
- I skrivende stund lover vejrudsigten lidt varmere vejr i slutningen af denne uge/begyndelsen af næste uge. Læforhold giver desuden ofte lidt højere temperaturer i plantagen end hvad vejrudsigten siger. Holder dette stik, kan man prøve med Cerone.
- Læs mere om Cerone/Pomoxon Extra Æble/pæreNYT nr 12_2021 og Æble/pæreNYT nr 13_2021.

ØKOLOGI

Skurvbekæmpelse

De primære infektioner er ikke slut endnu. Der udslynges stadig ascosporer. Så forebyg infektioner før regn. Vi på Hortiadvice tæller sporerne efter regn og følger med i hvornår depoterne med ascosporer er tomme.
Svovl mod skurv bruges forebyggende før regn eller umiddelbart efter regn i spiringsvinduet.
Hvis det rent praktisk er muligt, er det mest effektive at behandle med svovl i spiringsvinduet.
Hvis man er lidt sent ude kan svovl med fordel blandes med bagepulver (Armicarb eller Natron), som har en kortere kurativ virkning.
Natron/Natriumbicarbonat er et basisstof, som minder meget om Kaliumbicarbonat, i daglig tale kaldet bagepulver. Natron har en tilsvarende virkning. Dog er der lidt større risiko for skrubdannelser på frugterne ved brug af Natron. Men hvis behandlingerne udføres tidlig morgen eller sen aften er erfaringerne at der ikke kommer skrub .
For at få en god virkning skal bladende være våde ved brug af bagepulver.

Meldug

Sidst på måneden forventes tørt og varmere vejr. Så bliver det også meldug vejr.
Fjern så vidt muligt primære meldug infektioner med håndkraft. Dette reducerer de primære angreb væsentligt. Nyplantninger og unge træer har 1. prioritet. Her er det mere overkommeligt at fjerne angreb. Skudspidser med angreb kan smides på jorden. Efter få dage smitter de ikke længere.
2 mm regn hver 3. dag stopper meldug, fordi sporerne vaskes af.
Sporer af meldug frigives i varmt (over 15 °C) og tørt vejr og spirer om natten ved høj luftfugtighed.
Beskyt de nye blade, de udvikler resistens efter få dage. Ved bekæmpelse af skurv med en blanding af 4 kg svovl og 5 kg bagepulver (Armicarb) er der god sidevirkning på meldug. Svovlen beskytter mod infektioner og bagepulver reducerer mængden af sporer, der udslynges fra allerede etablerede infektioner.
Erfaringer siger at blandingen af svovl og natron ikke giver svidninger, hvis der sprøjtes om natten eller meget tidlig morgen.

Larver

Der har været meget få dage med varmt vejr, hvor bekæmpelse med Turex har været muligt.
Hvis der ses skader af frostmålerlarver og viklere nu, er det sidste udkald for bekæmpelse før de fleste larver for store til at få en god bekæmpelse med Turex. Bekæmp på en lun, helst overskyet dag, med mindst 15°C.

Æblevikler og andre viklerarter

Hold øje med fangst af æblevikler i feromonfælderne. Flyvningen begynder snart. På tidlige lokaliteter skal feromonfælderne for de øvrige viklerarter op NU.

Feromonforvirring

Det er nu tid til at sætte feromonforvirring op.
Nogle år og på nogle lokaliteter kan trykket af æblevikler være så stort, at det på trods af opsætning af feromonforvirring kan være nødvendigt at behandle med Madex/Madex Top. Tjek fælderne i egen plantage.
Til biofix i RIMpro skal dato for første fangst være fra plantage/afdeling uden feromonforvirring.

Bladgødskning

Bladgødskning med kobber før regnvejr på tørre blade har en god sideeffekt på skurv.
Der kræves årlig konsulenterklæring på kobbermangel i træerne. Ved bladgødskning brug 0,150 kg kobber per ha. Der er 51 % kobber i Kobberoxychlorid.
Hvis I ifølge bladprøver fra sidste år har mangel på næringsstoffer og I har modtaget en konsulenterklæring er en bladgødskning med bittersalt og bor aktuel. Bittersalt 5 kg, Solubor 1 kg og 5-7 l Aminisol PS.

Blandinger af svampemidler og bladgødninger

Blanding af svovl og kobber er ok. Svovl og bagepulver er ok.
Bland ikke kobber og bagepulver og bland ikke bagepulver med bladgødning. Det giver risiko for skrub.

Vanding. Det er generelt vådt i Vestdanmark, men ved at være tørt i Østdanmark. Så sørg for at have vandingsanlægget klart.

Ukrudt

Det har været nærmest umuligt at bekæmpe ukrudt pga vådt vejr i store dele af landet. Benyt det tørre vejr, de sidste dage af måneden, til at få god bund i ukrudtsbekæmpelsen.

Jordtemperatur

Jorden er stadig kold fra 10 til 12 grader. Koldest i Vestdanmark. Træer plantet her i foråret er længe om at komme i gang.

Økologisk investeringstilskud

Tilskudsordningen: Økologisk investeringstilskud åbner fra den 29. april til den 4. juni.
Find teknologilisten her: Teknologiliste.pdf (lbst.dk)
Se mere på: Økologisk investeringsstøtte 2021 - Landbrugsstyrelsen (lbst.dk)
Kontakt Mona H. Christensen på tlf. 8740 5478.

REDAKTØRER

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvice.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne